

КАФЕДРА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ ТА ДЖАЗУ

СИЛАБУС

з дисципліни: «ОСНОВИ ЗВУКОРЕЖИСУРИ»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	IV
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	7-8
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	4
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	64
Освітньо- професійна програма	Оркестрова майстерність	Лекції	32
		Семінари	-
		Практичні	32
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	56
Статус	Обов'язкова	Семестровий контроль	Екзамени: 7,8

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Богомолов Олександр Іванович, викладач
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Bogomolov.pdf
e-mail	bogomolov1910@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Основи звукорежисури» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Силабус укладено відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів вищої освіти, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Основи звукорежисури» необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання результатів навчання.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток знань та умінь, необхідних для майбутньої фахової діяльності бакалавра музичного мистецтва, а саме: розширення кругозору здобувачів в області звукорежисури; вивчення основних положень стосовно роботи електроакустичної апаратури під час виконавської роботи на сцені та в студії; особливості студійного та концертного запису солістів та різних виконавських складів, володіння мікрофонною технікою в різних акустичних умовах.

У результаті опанування дисципліни бакалаври повинні **знати**:

- основні положення стосовно роботи електроакустичної апаратури під час виконавської роботи на сцені та в студії;
- термінологію звукорежисури, його понятійно-категоріальний апарат;
- термінологічний інструментарій та художні засоби звукорежисера;
- відомості з архітектурної акустики, комп'ютерних програм запису, редагування, обробки, мікшування, мастерингу та відтворення звукового матеріалу в їх застосуванні в естрадному виконавстві;
- особливості студійного та концертного запису солістів та різних виконавських складів. подібності та відмінності в техніках створення художнього образу у різних жанрах вокального виконавства, що базуються на певних прийомах у концертній та студійній звукорежисурі;
- подібності та відмінності в техніках створення художнього образу у різних жанрах вокального виконавства, що базуються на певних прийомах у концертній та студійній звукорежисурі
- . методи обробки сигналів та зображень.

Уміти:

- використовувати засоби активного слухового контролю в процесі запису;
- збалансувати звучання різних груп і складів виконавських колективів;
- володіти комп'ютерними програмами запису, обробки та мікшування звуків;
- працювати з мікрофонами, приладами обробки звуку, ревербераторами, звукорежисерським пультом, звуковими різноманітними концертними та студійним комплексами;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях: володіти мікрофонною технікою в різних акустичних умовах.

Здобуті знання та уміння забезпечують формування таких **компетентностей**, зокрема:

Інтегральна компетентність:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань із теорії, історії музики, педагогіки та виконавства й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську / лекторську / аранжувальну / звукорежисерську діяльність у сфері музичного мистецтва.

СК16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання (ПРН):**

ПРН11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/менеджерській/лекторській/звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

Перелік тем:

Змістовий модуль 1

Тема 1. Звукорежисура як вид сучасного мистецтва. Історія розвитку звукорежисури. Види звукорежисури.

Тема 2. Загальні функції звукорежисера. Складові частини професії звукорежисера.

Тема 3. Звук. Фізичні властивості. Фізичні параметри. Розповсюдження.

Тема 4. Устрій слухового апарату людини (вухо). Елементи. Принцип дії. Устрій мовного апарату людини. Елементи. Принцип дії. Вплив звуку підвищеної потужності на людину, ДЗ (доза звуку). Техніка безпеки.

Змістовний модуль 2. Художньо-технічні прийоми звукорежисури.

Тема 5. Мікрофони. Типи. Характеристики спрямованості.

Тема 6. Динамічні мікрофони. Характеристики. Використання.

Тема 7. Конденсаторні мікрофони. Характеристики. Використання. Мікрофони „Петличка” і „Пушка”, Радіомікрофони. Характеристики. Особливості використання.

Тема 8. Пристрої частотної, динамічної, просторової і спектральної обробки звуку. Мікшерний пульти. Блок-схема. Використання. Складові частини.

Змістовний модуль 3. Архітектурна акустика, електроакустика.

Тема 9. Вплив акустичних характеристик студії на запис. Т-60. Реверберація приміщення.

Тема 10. Психоакустика. Психоакустична оцінка тембру та висоти звуку.

Тема 11. Основи стереофонії. Бінауральний ефект. Стереофонічний запис. Системи просторового звуку. Dolby 5.1 і 7.1. Система DTS.

Змістовний модуль 4. Музичні, техногенні та природні джерела звуку.

Тема 12. Інструменти симфонічного оркестру з музикального та звукорежисерського погляду. Особливості запису естрадно-симфонічного, духового і оркестру народних інструментів.

Тема 13. Інструменти рок-, поп-, джазу. Особливості запису.

Тема 14. Вокал. Хор. Особливості студійного запису і запису з концерту.

Тема 15. Запис голосу, музичних інструментів та колективів. Різні методи запису та підходи. Багатотрековий запис. Зведення.

Тема 16. Підсумок вивчення курсу.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські, практичні заняття та самостійна робота на основі підручників, конспектів лекцій, презентація, доповіді, реферати, робота в бібліотеках та в Інтернеті.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться в аудиторіях ХНУМ імені І. П. Котляревського та за допомогою платформ Zoom, Google-meet, Viber та ін. Додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання:

Методи поточного контролю:

- усний контроль (під час опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);
- письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);
- комбінований контроль;
- презентація самостійно підготовленої доповіді;
- практичний контроль (під час практичних робіт, під час всіх видів практики);
- спостереження як метод контролю;
- тестовий контроль.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів

90–100 – A– відмінно: здобувач вищої освіти вільно володіє фактичним матеріалом щодо питання, уміє логічно і грамотно, із

використанням професійної термінології обґрунтовувати свою точку зору. Даючи відповідь на питання, він грамотно його вибудовує, правильно користується термінологією, оцінює правильно контекст, написаний реферат відповідає вимогам до самостійної професійної підготовки. Доповіді на семінарських заняттях мають системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують високий рівень володіння матеріалом.

82–89 – В – добре: здобувач вищої освіти відповідав самостійно, без додаткових запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли студент легко виправив їх після зауваження викладача. Володіє матеріалом щодо поставленого питання, знає факти, уміє правильно зробити висновки, але припускається окремих помилок або неточностей, недостатньо логічно доводить свою точку зору. Також оцінка виставляється в разі, якщо студент не надає повну, вичерпну відповідь на одне із запитань екзаменаційного білета або на додаткове питання. Доповіді на семінарських заняттях мають системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують високий рівень володіння матеріалом.

75–81 – С – добре: відповідь здобувача вищої освіти містить невеликі прогалини, які не змінили змісту відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача. При перевірці виявлено певний рівень знань, але реферат не виявив достатнього наукового потенціалу. Доповіді на семінарських заняттях мають системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують високий рівень володіння матеріалом.

64–74 – D – задовільно: у відповіді здобувача вищої освіти неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу. Реферат, доповіді на семінарських заняттях мають не системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують середній рівень володіння матеріалом.

60–63 – E – задовільно: здобувач вищої освіти припускається серйозних помилок під час відповіді, плутається в термінології. Студент не може задовільно відповісти на одне з питань екзаменаційного білета. Реферат, доповіді на семінарських заняттях мають не системний характер підготовки, також експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують рівень володіння матеріалом нижче середнього.

35–59 – FX – незадовільно (з можливістю повторного складання): не розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних із поставленими

перед ним питаннями, безпорадність під час відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією, не подано реферат, не підготовлено жодної доповіді на семінарських заняттях. Експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують низький рівень володіння матеріалом.

1–34 – F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни): не розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних із поставленими перед ним питаннями, безпорадність під час відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією, не подано реферат, не підготовлено жодної доповіді на семінарських заняттях. Експрес-контроль, поточна перевірка конспектів, рубіжне письмове тестування показують дуже низький рівень володіння матеріалом, що обумовлює необхідність повторного вивчення курсу дисципліни.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність».

Рекомендовані джерела:

1. Аудіовізуальне мистецтво і виробництво: досвід, проблеми та перспективи : колект. монографія / [наук. ред. О. В. Безручко] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2016. – Т. 1. – 210 с.
2. Белявіна Н.Д., Белявін В.Ф. Дьяченко В.В. Основи звукорежисури: навч. Посібник. – К.: НАКККіМ, 2011. – 80 с.
3. Дрожжина Н. В. Вокальне мистецтво естради: історія, теорія, практика : навч. підручник / Н. В. Дрожжина ; Харків. нац. унів. мистецтв. – Харків : Естет Принт, 2019. – 336 с.
4. Дьяченко В. В. Творча діяльність українських звукорежисерів другої половини ХХ – початку ХХІ: теорія, історія, практика: дис. канд. мистецтвознавства: 26.00.01. НАКККіМ. Київ, 2012. 361 с.
Кононов С,П. Основи звукотехніки. Навч. посібник.- Вінниця: ВДТУ, 2001.- 70 с.

5. Лішафай О. О. Саунд-дизайн і музична драматургія, кіно та телебачення. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. Київ, 2015. Вип. 35. С. 177–187.
6. Рязанцев Л.В. Звукорежисура: навч. посіб. / Л.В. Рязанцев. – К., 2011. – 240 с.
7. Мистецтвознавство. Соціальні комунікації. Медіапедагогіка : колект. монографія / [наук. ред. О. В. Безручко] ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2016. – Т. 1. – 205 с.
8. Ужинський М. Ю. До визначення сутності професії звукорежисера в сучасному мистецтві. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2013. Т. 1. No 19. С. 30–36.